

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ ТАРАДДУДИ ҚАНДАЙ?

КЕЧАГИНА мактабда ўқиб ва жамоат ишларида, кеч-куртурлари эса ўйга берилган вазирилари бажариш билан банд бўлган ўқувчилар бугун барча ташвишдан ҳоли бўлиб ҳолда оромоҳларда, қашшоқлар лагерларида, кўчаларда ва чўмилган ҳазилларида ётган таълимчиларнинг кўнглидагидек ўтказмоқдалар. Аммо ҳамма нарсанинг ҳам нисоси бўлади дегилармикен, ҳаш-паш дегучи 83 тугаб, янги ўқув йили ҳам бошланади. Шу боисдан янги пайтда барча мактабларда 1 сентябрнинг ёруғ юз билан кутиб олиш мақсадида маърифат мас-каларини таъмирлаш ва уларни керакли ўқув ва кўргазмалар кўрсаткичи билан таъминлаш сингари тайёргарлик ишлари асос олинган. Хўш, бу йил мактабларда Мустақиллик кўни қай тарзда нишонланади? Ўқувчилар учун қандай янги дарсликлар чиқарилганда ҳамда янги ўқув йилида ўқув дастурига қандай ўзгаришлар киритилган? Қўйида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг ўқув йилида Мўзроб Қўрбонов мам-латчи муҳбирининг аниқ шундай саволларига жавоб беради.

— Мўзроб Муродович, халқ таълими соҳасидаги ҳозирги аҳолининг тавсифи бериш.

— Республика маданияти, иқтисодий-иқтисодий ва маънавий қадрияти ҳалики қай даражада саводхон эканлиги билан белгиланади. Шунинг айтиш керакки, ўзбек халқи қадимдан ўз миллий маданиятига эга. Ўзбекистон МДХдагина эмас, балки жаҳон халқлари севиб ардоқлайдиган шеърли сўзларни А. Навоий, қомусчи олим, ёзувчи Бериш, доғруғи етти қилмига кетган қасми Абду Али Ибн Сино, астроном ва давлат арбоби Улугбек каби буюк фарзандларини етиштирган. Мустақил Ўзбекистон Республикасининг халқ таълими ингор отряди юқорида номлари қайд этилган буюк сиймоларнинг ўлмас ишларини давом эттириб, халқимизнинг қадимий тарихи, миллий анъаналари, тили ва маданиятини янада ривож-лантириб халқ педагогикасига таянган ҳолда иш олиб бора-миз. Бунинг учун зарур бўлган шарт-шароитларни яратамиз.

МАҚСАД — ПУХТА
БИЛИМ БЕРИШ

Республика Халқ таълими вазирлиги замон руҳига мос келувчи таълимий шакллантириш учун она тили ва адабиёт, Ўзбекистон тарихи, жугрофияси каби умумий фанлар маъ-мунига ўзгаришлар, қўшимчалар киритди. 3—4-синфлар учун «Эски ўзбек ёзуви», 5—9-синфлар учун «Ўзбекистон халқлари тарихи», 10-синфлар учун «Одобнома», 10—11-синфлар учун «Иқнос ва жамият» каби янги фанлар шундай йилдан жорий этилди. Айрим фанлар чуқур ўргатиладиган мактаблар учун ўқув режиси, миллий синфлар ўйгурушган курслар билан таъминланади, она тиллар (уйғур, қрим-татар, корейс, қозоқ ва бошқа тиллар) ўқитилади.

— Бу йилги ўқувчиларнинг аниқлашави август кенгашларининг қандай ўтиши ҳақида қисқача тўхталиб ўтсангиз.

— Ўқувчиларнинг август кенгашларини ўтказиш аниқла-ша билан қолган. Район, шаҳар, вилоят миқёсларида август кенгашларини қандай ўтказиш халқ таълими бошқиларининг ишбилармонлиги, ташкилотчилигига боғлиқ. Мақсад аниқ: бо-лаларга чуқур ва пухта билим беришдан иборат, яъни энг илгор, таърибли, «Ўқувчи-92» гилибарининг иш таъриб-лари, услублари оммалаштирилиши керак. Иқинидадан, кен-гашларда ошқораликка, эркин мунозарага кенг йўл олиб берилиши, таълим соҳасида ҳал қилинмайдиган муаммо-лар кўтарилиши, таълим-тарбия жараёнида рўй бериб кел-ётган нуқсонлар рўй-рост танқид қилиниши, уларни бери-бериш этиш йўллари ишлаб чиқиши зарур. Сир эмаски, она-налар, маҳалла комитетлари, жамоатчилик ҳозирги таълим-ий шарт-шароитда ўз-ўзлари ва жамоа билан овара бўлиб, мак-табга эътиборини сусайтириб юборишди. Ота-оналар, муал-лимлар тиримчилик билан банд. Айрим муаллимлар эса ўз ишига соғуноқлик билан қарамади. Оқибатда буларнинг касри ўқувчиларнинг таълим-тарбиясига таъсир қилапти. Кен-гашларда мана шундай долзарб масалалар кўтарилиши керак. Ҳар бир жамоа, ҳар бир муаллим келажик эгалари бўлиши ўқувчиларга ўз фарзандлари каби муомалада бўлиб, муноса-батларни тубдан ўзгариштириши лозим. Вазирлик район, шаҳар ва вилоятларда бўлиб ўтадиган август кенгашларида умумий йилнинг ўрнига фаол ўқувчилар, халқ таълими ходимлари, ҳокимият ва унинг ноиблари, ҳужалик, муассаса ва ташкилотлар иштирокида Президентининг халқ таъ-лими бўйича чиқарган фармонлари қандай бажарилаётгани-ни муҳокама қилиши ҳам тавсия этиди. Шунингдек, бозор иқтисодиёти муносабатларига ўтилиши натижасида халқ таъ-лими муассасаларига ҳужалик юртиш учун шарт-шароит яратиш масаласини ҳам муҳокама қилиш муҳим ҳисобланади. Гел бу ерда мактабларга корхоналардан моддий ресурслар олиш, улар билан шартномалар тузиш, мактаб ер участкала-ридан, теплица ҳужаликларидан умумий фойдаланиш устида бормоқда.

— Ўқувчи ва ўқувчиларни ташкилантираётган муаммо бу — дарсликлардир. Янги ўқув йилига қандай янги дар-сликлар чиқарилади?

— Таълим рус тилида олиб бориладиган мактабларда ҳар йилда рус тили ва илҳам китоблар етарли деса бўлади. Чунки улғайта дарсликлар Россиядан олиб келинади. Миллий мак-табларимизга келсак 5-, 6-7, 7-синф ўқувчилари «Ватан адабиёти»нинг ўтган йили нашр этилган дарсликлар асосида ўта-дилар. Ассалги йиллардагидек, 5—9-синфлар бу йил ҳам эски она тили дарсликларидан фойдаланишади. Дарсликлар-га ўқувчилар янги дастур бўйича қўшимча материаллар асосида ижобий ёндашушлари керак. Бунинг турмуш тақозо эти-ди. Бу йил «Ўқувчи» нашриёти 2-синф учун «Мехнат» дар-слик, 6-синфлар учун чет тили, «Ватан адабиёти» (8-синф), 8—9-синф ўқувчилари учун «Ўзбекистон халқлари» тарихини қўллаш ва 5-курс синфлари учун «Ўзбек тили» (муаллифи Р. Йўлдошев) дарсликлар билан таъминланадилар. Умуман, бу йил ўқувчилар 14 номдаги китоблар билан таъминланади-лар.

— Мактабларда янги ўқув йилининг дастлабки соати қан-дай мавзуга бағишланади?

— 1 сентябр — Ўзбекистон Республикасини Мустақиллиги кўни, Шунинг учун ўқув йилининг биринчи ҳафтасини — «Ватаним — Ўзбекистон» ширин остида ўтказишга қарор қилиш. Бу кутлуг санага мактабларнинг муаллимлари жамоа-си, ўқувчилар катта тайёргарлик кўришлари зарур. Шу боис мактаб ва мактаб ҳовлиси, синф хоналари байрамдэгидек безатилиши керак. Бундан ташқари, Тинчлик кўни ва билим-лар кўнини ўтказишнинг ҳам унутмаслик керак. Ҳафтани кун-ларга ажратиб, режа асосида республикамизнинг узок ўти-миш, Мустақиллик кўнининг аҳамияти, унинг байроғи, тамғаси ҳақида буюк алломуларимиз Навоий, Бериш, Ибн Сино, Улугбеклар ҳақида, қатъон йиллар кўрбони Абдулла Қоди-рий, Чўлпон, Фитратлар тўғрисида қизиқарли сўхбатлар, бахслар ўтказиладди. Бундай сўхбат ва учрашувларга олиқ ўқув юртлари ўқувчилари билан бирга давлат арбоблари, ёзувчилар, тарихчилар, уруш ва меҳнат фахрийлари таклиф этилади. Айниқса, ҳозирги ёшларнинг алоҳида кўт билан ўқибилари зарурлиги ўқитирилади. Вазирликда «Ватаним — Ўзбекистон» ҳафтанинг ўтказишга бағишлаб махсус тавсия-номалар тайёрланган.

— Мўзроб Муродович, янги 1992—93 ўқув йилида қандай ўзгаришлар кўрилади?

— Янги ўқув йилидаги ўзгаришлар масаласига келсан, юқо-ри синф ўқувчилари «Дин тарихи» (Ислом дини) курсини, шунингдек факультет машғулотларда «Хўқушунослик», «Менеммент ва маркетинг асослари» ҳамда «Турк тили» каби янги фанларни ўрганадилар.

Сўхбатдош Қидирбой ТУЛАБОВ.

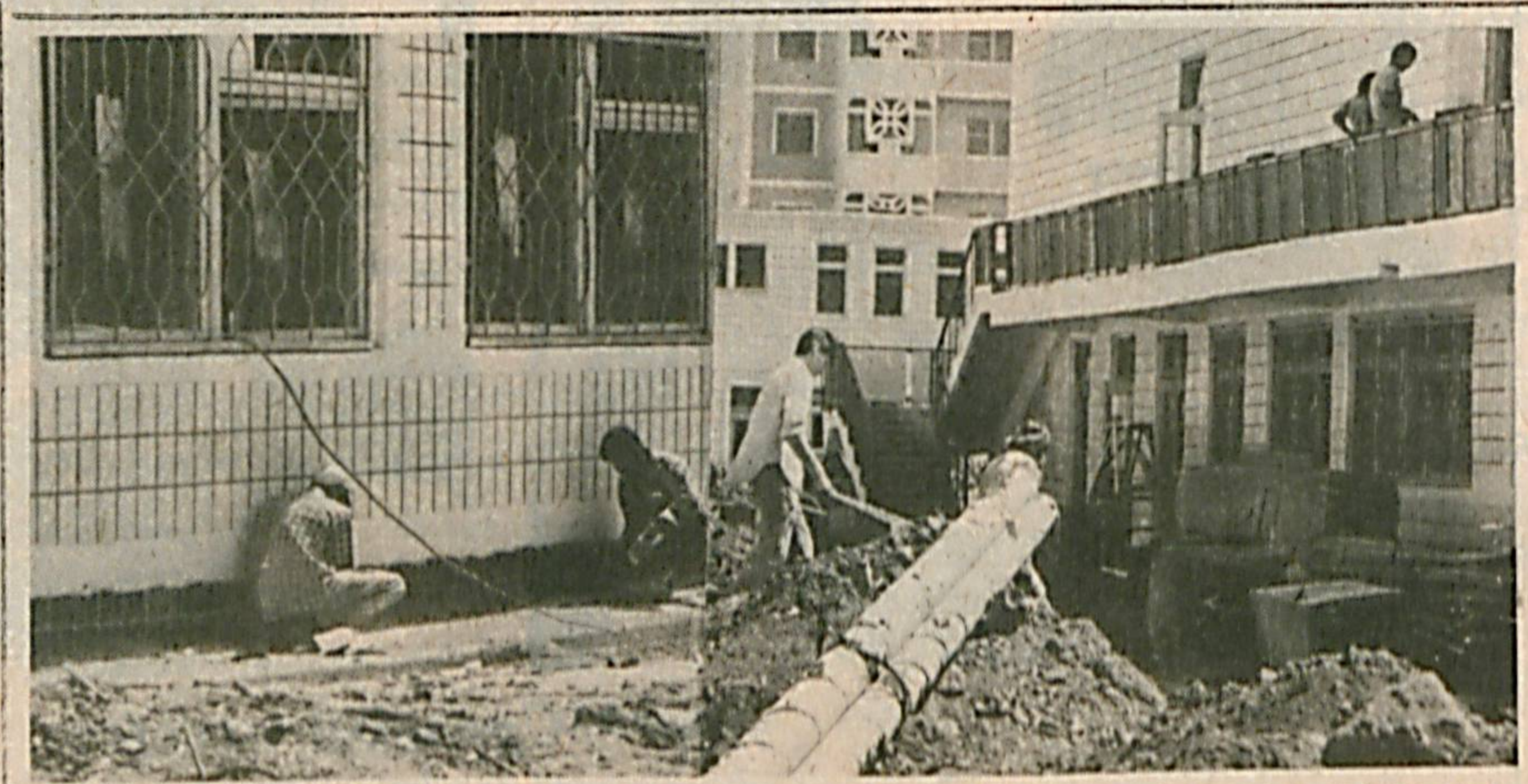
Медаллар
ўрнига мақтов
ёрлиғи

ЎЗБЕКИСТОН Республи-касининг мустақилликка эри-шуви кўпгина соҳа эгалари-нинг, шу жумладан халқ таълими ходимларининг ҳам эриши фикр юртишлари ва янгида-янги истеъдод кир-раларининг намоён этишлари ҳамда бор имкониятларини ишга солишлари учун замин яратди. Бу эса ёш авлодин мустақил ҳаётга билимдан ва ҳар томонлама етук ин-сон қилиб тайёрлаш имко-нини бериб. Шу боисдан ҳам бу йил битирувчи синф ўқувчиларининг аксарияти мактабни «аъло» ва «яхши» баҳолар билан битириб халқ ҳўжалигининг турли жаҳа-ларини мукамал эгаллаш ва ўқувни давом эттириш мақсадида ҳўжжатларини институт ва университетлар-га топширмоқдалар. Бугун-ги кунда гарчи маърифат маскаларида сокинлик ҳўмрон бўлса-да шаҳар ва район халқ таълими бўлими ходимлари, муаллимлар ян-ги ўқув йилини қай тарзда бошлаш, ўқув дастури ва фанларга қандай ўзгари-ришлар киритиш ва дарс-ларни қай йўналишда олиб бориш ҳўсусида ҳўзирдаюқ бош қотирмоқдалар.

— Муаллимларнинг ўз касбига фидойилиги ва халқ таълими ривожини йўлидаги кўюнақлиги таҳсинга лойиқ-дир, — деди биз билан сўх-батда шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи-нинг ўринбосари Собир Хо-лиқов. — Зеро, республика-мизнинг иқтисодий-иқтисодий ва маънавий ривожлани-шини таълим-тарбиясиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг таъкидлаб ўтиш ке-ракки, бугунги кунда халқ таълими Ўзбек халқининг маданияти, тили, тарихи ва миллий анъаналарига замин яратиб, маънавий қадрият-ларимизни қайта тикламоқ-да. Ўқувчиларга халқ пе-дагогикаси билан яхшироқ танишдида ердан бермоқда, жамиятининг маънавий ҳў-тиёжларини қондиришда ке-ракли шарт-шароитлар ярат-моқда.

Янги ўқув йилидаги асо-сий ўзгаришлардан бири шундаки, келаси йилдан эътиборан алоҳида ва ҳўли намунали ўқувчиларга ол-тин ва кўмуш медаллар топ-ширилади, бунинг ўрнига уларга мақтов ёрлиқлари берилади. Бинобарин, ме-даллар ўзимизда зарб этил-майди, балки илгари катта маблаг эвазига Россиядан келтирилади. Ҳўзирги бо-зор шарт-шароити эса медал-ларни Ўзбекистонда зарб этишнинг ҳам, четдан кел-тиришнинг ҳам имкони йўқ. Шу боисдан ҳам улардан воз кечдик.

Исмомил ЗОИРОВ.

159-трестнинг 8-қўрилиш бошқармасига қарашли Э. Тўраев бошчилигидаги азе-мат бинокорлар «Чизельни» даҳасида

1570 ўқилиш мактаб қўрилишини низо-сига етказишмоқда. Андрей Пшенико сўратлари.

ШУ кунларда барча мак-табларда янги ўқув йилига қизғин тараддуқ кўрмоқда. Чунонки, синфхоналар, ва машғулотхоналари, у ердаги парталар, дераза ро-малари бўйиш ва деворларни оқлаш ишлари амалга оши-рилмади. Тошкент шаҳар ҳўқимияти томонидан мак-табларни жорий таъмирлаш учун 13,8 миллион сўм аж-ратилган. Бу йил 23 та мак-таб ва кўнота мактаб-интер-натини жорий таъмирдан чиқариш вазифаси юқлатил-ган. Ҳўзирдаги битта мак-таб-интернат ва тўртта мак-табда сантехника ишлари низоҳисига етказилди. 8 та мактабда иситиш системала-ри тўлиқ таъмирланди.

Шунинг айтиш керакки, халқ таълими муассасалари-ни янги масумта тахт қи-лишда район ҳўқимиятлари, оталиқ корхоналари ва таши-лотлар бегарза ёрдамла-рини аямалтирдилар. Чунонки, Собир Раҳимов район ҳўқи-мияти ўз ҳўудидга жоилла-ган мактабларга ва бошқа халқ таълими муассасаларига 10 миллион 125 минг сўм, Мирзо Улугбек районига 4 миллион сўм ажратди. Бун-дан ташқари, район корхо-налари бу ерда таъмирла-шга бошлар жамғарма-сига 6 миллион сўм ўтка-дилар. Ҳамза район ҳўқи-мияти эса ҳар бир мактабга

ТАЪМИРЛАШ
ИШЛАРИ
ҚИЗГИН

60 минг сўмдан, Янкасарой район ҳўқимияти 1 миллион 602 минг сўм, Мироб район ҳўқимияти 200 минг сўм ажратди.

Яна шунинг ҳам алоҳида қайд қилиш керакки, мак-табларни янги масумта шай қилишдек ҳайри ишга «Уз-коопсвормет», «Электро-маш» ишлаб чиқариш бир-лашмаси, «Узавтотранс» ав-тотрансхонаси, «Вариант» махсус иқтисодлаштирилган корхонаси Сергел район мактабларига 800 минг сўм, «Машгала», «Винтория», «Металлургия», «Вертналь» автокорхоналари Мирзо Улугбек районидидаги мак-табларга 6 миллион сўм, «Ташкилотчи», заргарлик, «Прогресс» корхоналари Акмал Икромов районидидаги мактабларга 45 минг сўм, «Узгалинструмент» 1-те-мир-бетон буюмлари заво-ди, Янкасарой районидидаги мактабларга 80 минг сўм,

ҲАДЕМАЙ, ўқувчилар-нинг завқли ва гаштли ёғи таътиллари ҳам тугаб, янги ўқув йили бошланади. Шу боисдан бўлса керак, ота-оналар ҳўзирдан дўқонлар-дан ўз фарзандларини учун панка, мактаб формаси, ки-йим-бош, китоб, дафтар, рўчка, қалам ва бошқа зар-ур ўқув қўралларини со-тиб олиш тараддуғига ту-шишган. Хўш, бу йилги аниқлашави мактаб бозорла-ри қачон, қерда ва қай тарзда ташкил этилади? У ерда мактаб учун керакли нарсаларнинг ҳаммасини ҳам харид қилса бўлади? Ана шу саволларга муфассал жа-воб олиш мақсадида биз ша-ҳар Ҳўқимияти иқтисодий мах-маси халқ таълими бош бошқармаси тарбиявий иш-лар бўлимининг бош мута-

МАКТАБ
БОЗОРЛАРИ
ЧОРЛАЙДИ

хассиси Омон Мамасолиевга мурожаат қилдик. — Бу йилги мактаб бо-зорлари келгузи ойнаиб бо-шидан ўз фаолиятини бош-лайди, — деди Омон Чўлпо-нович. — Улар шаҳримиз-нинг барча районларида, аҳоли гавжум жойларда ҳамда кўп молли Бош ва Марказий универсал дўқон-лари, «Чилонзор» ва Фрун-

зе савдо марказлари олдида ҳамда йирик бозорларда ташкил этилади. Бу ерда ўқувчилар учун барча зарур қишлоқ-кечкалар ва ўқув қўраллари савдога чиқарила-ди. Шунинг таъкидлаб ўтиш керакки, сотувда бўладиган ки-йим-бошлар ва ўқув қў-раллари билан савдо қилиш-да аҳолига ҳеч қандай им-тиёзлар берилмайдди. Чунки бозор иқтисодиётига ўтили-ши муносабати билан ҳамма нарсанинг нархи ошиб ке-тган. Мактаб бозорлари ша-ҳар савдо тармоқлари ва рай-он халқ таълими бўлими-ри билан ҳамкорликда иш олиб борадилар. Биз шунга аниқлашави, ота-оналар мак-таб бозорларидан ўз фар-зандларини учун иситган буюмларини топа оладилар.

Нлс ЗАРИПОВ.

ДАРСЛИКЛАР ЕТАРЛИМИ?

«ЎҚИТУВЧИ» нашриёти-да ҳар йил қарийб 27 миллион нусхада китоб чиқари-лади. Нашриётнинг ўзига хос томони шундаки, белгилан-ган дастур ва режа бўйича 13 тилда мактабга, мактаб ўқувчилари ва талабалар учун мўлжалланган дарс-ликлар чоп этилади.

Ҳўзирги иқтисодий танг-лик китобларни босиб чиқари-ришда бир қанча қийинчи-ликлар туғдирумоқда. Чунки, нашриётда қозоқ, буюк маса-ласи жуда қатон. Масалан, 1 тонна қозонинг биринчи нав нархи 54 минг сўм, ик-кинчи навиники эса 44 минг сўм туради. Елим ва буюқ-нинг нархи ҳам осмонда. Шунга қарамай, бу йил наш-риётда 57 нонда 18 милли-

он 533 минг нусхада ўқув дарсликлар босмадан чиқа-рилади.

— Китоб босиб чиқариш игна билан қудуқ қазишдек машаққатли иш, — деди ушбу нашриёт директори Олим Мирзаев. — Шу бо-исдан ҳам китобга бўлган ҳўрмат-эътиборни қўяйоти-риш, бошларда меҳрини оши-ришимиз лозим. Китоблар-нинг нархи келганда шунинг айтиш керакки, уларнинг ак-сарияти 10—20 сўм атрофи-да, баъзилари эса 40—50 сўмгача туради. Сабоби, қозонинг нархи жуда баянд.

Дарсликларнинг нархи ба-рибир унга кетган харажат-ларни қопламайди. Биноба-рин, қозоқ нархи қанча ар-зон бўлса, дарсликларимиз

шунчалик сероб ва чирой-ли чиқади. Қийинчиликлар-га қарамай белгиланган ре-жани ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилишимиз. Ҳўзирда-ноқ 1993-1994 ўқув йилига мўлжалланган дарсликларни чоп этишга киришдик.

Ҳа, чиндан ҳам мактаб-ларда ўқиш-ўқитиш тизими-ни, ўқувчиларни китоб бил-лан таъминлашни яхши йўл-га қўйишнинг керак. Ишни шундай ташкил этиш ке-ракки, ўқувчи ўзига керакли китобини кутубхонадан ва дўқонлардан излаб юрасин.

Нашриётда ўқув дарслик-ларига эмас, балки бошқа қизиқарли китоблар, таркат-ма материаллар ҳам босиб чиқарилади.

Ноҳира АБДИРИМОВА.

ОТАЛИҚ
ТАШКИЛОТЛАР
ҲИММАТИ

ПОИТАХТНИНГ Сер-гел районидида 300-мактаб-лицейда ўқув-чиларга иқтисодлаш-ган тартибда билим беришга алоҳида аҳа-мият берилмади. Айни бир вақтда хо-тиний тилларини ўқи-тишнинг янги ахшилаш таълимида ҳам қў-рилишди. Ўқувчилар-нинг иқтисодий билим-лар асослари билан қўрда тўтилган.

Таълим жараёнидаги бу каби қатор илгилчилар билан дар-гоҳи ўқув-техника не-гизини янада боий-тишга олиб келди. Фан кабинетлари, ўқув лабораториялари зар-ур кўргазмалар қў-роллари, техника воси-талари билан таъмин-ланди. Керакли дар-слик ва адабиётлар би-лан бойитиш тадбир-лари қўрилди.

Бу ва шунга ўхшаш ишларини амалга оширишда ота-лиқ ташкилотлари-нинг амалий ёрда-млари катта бўлмоқ-да. «Узлоодоошчи-транс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг махсус иқтиродилик-технология бюроси, Тошкент таъриб-техника заводи ҳам ҳўқимият кўрсатиб, ли-цей ўқув ахтиёжла-рига ишлатиш учун моддий ёрдам тари-қасида юз минг сўм ўтказди. Ана шу маб-лаг билан даргоҳида қўшимча техника воситаларини сотиб олиш ҳам режалашти-рилган.

Севара ОЛИМОВА.

ХОНАМИЗГА озгин, ўр-та бўйли, юзлари қорачадан келган 26—27 ёшлардаги бир йилгит савдо бериб ки-риб келди. Унинг чап қўли бутунай йўқ эди. Шу са-бабдан бўлса керак кун ис-сиқ бўлишга қараман қос-тиқ кириб олган. Мен уни ўтиришга таклиф қилдим ва кимлигини, нима мақсадда тахриратта ташир буюр-ганини сўрашдим.

Мат-лум бўлишча, у Ак-мал Икромов районининг 11-мавзе, 66-й, 42-хонадо-нида яшовчи III гуруҳ но-гирини Сандвали Тўхтаев экан, Сандвали Тошкентда ту-ғилиб вояга етган. Ўрта мак-табни тугатган кўп ўтмай йилгитлик бурчини ўташ учун ҳамма йилгитлар қатори ҳар-бий хизматни ўташ учун от-ланади. Икки йиллик хиз-мат аъло даражада ўтати, Аммо, хизматининг сўнгги кунларида фалокат ўз бе-ради. Икки йил Ватанидан йироқда юриб, ёру дўстлари-ни соғиниб, она юртва қай-тиш қийинати билан юрган Сандвали поезд тағида қола-ди. Бахтин қарангки у ти-рик қолди. Поезд фақат бир қўлини босган эди, холос.

Ўзимга муносиб иш то-пиш мақсадида Акмал Икромов район меҳнат биржаси-га уч ой катнадим. Аммо кўзлаган натижага эриша олмадим. Бирка директори Мироллим Мирсоатов ва Валентина Топорковалар у корхонадан бу корхонага югуртиравериб жуда қийнаб юборишди. Мен уларга бо-шидаёқ «Ҳар қандай ишда ишлашни соғиним кўтар-майдим. Шунинг учун қўр-бин етадиган иш топиб бе-ринлар» деб айтгандим. Аммо улар қайси корхона-дан қандай иш чинса ўша ерга мени юборишаверди. Бу орада жуда кўплаб жой-

* Раҳмдил ва
муруватли бўлайлик
МЕҲРГА МУҲТОЖ

Шифохонада ўзига кел-ган аскар йилгит чап томо-нидаги кўли оғриқдан азоб чекарди. Кейин билса чап қўлидан бутунай айрили-ди. Бу фалокат Сандвали-нинг она юртва, гўзал Тош-кентда қилиб қайтишга бор-йў-ги уч кунига қолганда юз берди. Тақдир тақозоси би-лан у яна бир неча ой ўзга юртва қилиб кетишга маж-бур бўлди. 1983 йилнинг баҳорига хизматга қақир-илган Сандвали 1985 йилнинг кунда ўйга кириб келди.

Хизматдан ногирон бўлиб қайтган йилгити шифохона-лар аввалига бир йил му-дат билан II гуруҳ ногирон-лик ҳўжжати билан беришди. Бу мудат ўтган, унинг ка-саллик тарихини қайта ўрга-ниб чиққан комиссия фало-кат ўз айби билан бўлган дея ҳулоса чиқариб, доий қилиб III гуруҳ но-гиронлигини беришди. Шундай қилиб арзимас нафақа би-лан кун қўриб бўлмаслигига ва оғир жисмоний ишга эса яроқсизлигига қўй етган Са-ндвали бирорта институтга кириб ўқиш ниятида тайёр-лана бошлайди. Ўша йили бахти чопиб Тошкент Давлат университетининг тарих фа-культетига ўқишга кириди.

Аммо оиладаги вазият ва оғир иқтисодий шароит ту-либ бора олмади. Аввалига кечки, кейин сирғи бўлим-да ўқишга мажбур бўлди. Натижада курсдан кўрсат-ган имтиҳонларини ҳам топширишдан билан хайр-лаштишга тўғри келди.

Ушун билан иш бир вақтда олиб бориш мен учун жуда ҳам қийин келди.

Аввалига зар-гарлик заводида ишладим. Кейинчалик Тошкент туқи-мачилик машинасозлиги корхонасида техника назо-рати соҳасида меҳнат қи-лдм. Сўнгги иш жойим ша-ҳримиздаги 467-механиза-циялашган кўча колоннада бўлди. Бу ерда меҳнат фа-олиятини давом эттиришнинг мумкин эди. Аммо баъзи бир сабабларга кўра яна омадим юришмади. Чунки колоннага келганимда мени диспетчерлик штати бўйича 130 сўм маош билан ишга олтишган эди. Хали бир ҳаф-та ҳам ишламасидан мао-шимга 20 сўм қўшимча қи-либ таъминоти вазифасини юқлатишди. Шу тариқа бир неча ой бу вазифада ишлаш-га тўғри келди. Асосий қи-

Ҳа, дарҳақиқат бугунги оғир иқтисодий шароит на-фақат соғлом ишнинг, бал-ки ногиронларини ҳам меҳнат қилишга, онла тебратнишга мажбур қилипти. Ўғри-да, ногиронлиги учун давлат то-монидан берилаётган нафақа қайси бир етмасига ет-бўл-син. Яхшиямки сўнгги вақт-да уларнинг нафақалари бир неча баробарга оширилди. Ўзска ким билди дейсиз, бу инсонларнинг аҳоли не кечарди.

Майли, ногиронни, хаста-ми қўлидан қандайдир фой-дали иш келадими, — демек ишласин. Пул топсин. Бу ўринда уларга муносиб иш топиб бериш эса меҳнат бир-жаларининг вазифасидир.

Ўйлаймизки, Акмал Икромов район меҳнат биржаси-дан мутасадди уртоқлар Сандвали каби меҳр-муру-ватга муҳтож инсонлардан бундан кейин ўз ёрдамла-рини дариг тутмайдилар.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

«Тошкент оқшоми» мух-бири.

МИНТАҚАВИЙ МАРКАЗ

АМЕРИКАЛИК фирма-ларнинг самарали ишлаши-лари маҳсули бўлиши компьютерлар мактаб таъли-мида ҳам кенг йўл топди. Бундай «ақли» қўрилма-ларни республикамизда билим даргоҳларида кўплаб ўқитиш мумкин.

Бугунги кунда юзга яқин мактаб, мактаб-интернат-ларда информатика ва ҳи-соблаш техникаси асоси-да курси машғулотларида бу хил модели компьютер-лар жуда кўл келди.

Ўқувчиларда компьютер саводхонлигини ўстиришда муҳим востна бўлиб хиз-мат қилаётган «ақли» ма-шиналар ўнда катта ҳажм-даги хотира сақлаш но-билити ҳамда бошқа им-

Польшада бўлиб ўт-ган конституцион ҳўқуқ ассоциациясининг Бутун-жаҳон конгресси қатнаш-чилари ҳўқуқчиликнинг ривожлантирилиши энг дол-зарб муаммоларини атроф-лича муҳокама қилдилар. Бу йилги муфозил ажиума-да Тошкент давлат ҳўқуқшу-нослик институтидан бора-ган ақиллар ҳам фаолият кўр-сатишди.

Маъмур конгресс кунлари-да турли давлатлардан кел-ган мутахассислар кун тар-тибига киритилган айрим масалалар ҳўсуида ўзаро

Саодат ОДИЛОВА.

* Шахсий фикр

ЎЗ ҚИЁФАМИЗГА
ЭГ АМИЗМИ?

ХАР қуни кўча-кўйда кўпбала одамларга дуч келамиз, мулоқотда бўламиз. Улар турли хил таъки қўйишга эга, йўловчилар орасида оддий кишилар — кийинили камтарона, чехраси қуёб турган, фаршга борлари дарҳол эътиборимизни ўзига тортади. Худди ақиниғиздек унинг қиёфаси кўнглингизга ўрнашиб, кўп вақт хотирамида сақланиб қолади. Бу бежиз эмас.

Санъат музейида археолог топишмалар бўлими бор. Ҳозирги кунда бу ерда «Холчаён» ҳайкалтарошлиғи намуналари намойиш этилган. Бунга қарангки, эраиздан аввалги Искандар Зулқарнайн давридаги юнонлар маданияти тасвирларида ўзбекларга ўхшаш қиёфалар ҳам учрайди. Агар эътибор берсангиз бирорасининг бошида бош кийими йўқ. Соқлари ўсиқ, шамол, бўёнларда ҳалал бермасан деб, тизги-ип билан боғлаб олишган. Қўриқиб турбодики, ўша кезлари одамлар соқларини бош кийим ўрнида ўстиришган.

Вақт ўтиши билан об-ҳаво шароитларига кўра, шунингдек жанг-жадалларда соч ҳалал берганидан кўнча уя олдиринишга эҳтиёж сезилган. Масалан, Молдова халқининг озодинги учун курашган Котовский ҳам душман устидан домн галаба қилиш мақсадида соч олишини ўзи бошлаб, бошқаларни ҳам шунга ўргатган.

Айтмоқчимизки, замона қараб кишининг ташқи кўриниши ўзгариб боравериши мумкин. Лекин унинг миллий қиёфаси доимо сақланиб қолиши зарур. Ачинарлики шундаки, кейинги пайтда одми кийинганлар бир чеккада қолиб, қимматбаҳо қийимларга ўзини кўз-кўз қилаётганлар ҳурмат қилинмоқда. Баъзи кишилар қалби маънавий қашшоқ бўлишга қарамай, ташқи кўриниши инобатга олиниб, иззат-ҳурмат қилинаётгани кишини таажжубга солаётган.

Бир кун ишдан уйга қайтаётган трамвайга бир гуруҳ замонавий кийинган ва ўзларига жуда оро берган ёш аёллар киришди. Улар атлас кўйлакли аёлларга назар ташлаб, худди ёқмагандай сўхбатлаша бошлашди.

— Гап қилишга эмас, аввало одамнинг ички дунёси гўзал бўлсин, — деди улардан бири.

— Нимасини айтсан, Гулнеча, — унинг сўзини маъқуллади дугонаси. — Бувимлардан эпитетдан, илгари замонада ҳатто паранжис-сачонга ўралган аёлларнинг баъзидан кўп номуқомли ишларини қилишган экан...

Уларнинг айтган бу сўзларига йўловчилардан ҳеч қайси бирининг чехрасида норозилик аломати сезилмади. Лекин чуқурроқ ўйлаб кўрсак, бир нарсани аниқлашга ганга ўхшаймиш. Зеро, ҳамма нарсанинг ўз қиёфаси бор. Инсон гўзаллиги нафақат ташқи кўриниш, балки ички дунёси орқали ҳам акс этиб турмоғи лозим. Бу эса унинг кийиниши, тили, билимидан билиниши шарт. Ана шундангина мукамал қиёфага эга бўламиз деб ўйлайман.

Гап шу ҳақда бораркан, Шарк маданияти биринчи бўлиб тараққий этганини айтиб ўтиш зарур. Бироқ шунга қарамай, биз кўп вақт зўрма-зўракчи овуришларга эргашдик. Ваҳоланки кейинги пайтларда ёл-ял товланган атлас кўйлаги ўзига ярашқили қизлар ёки оддий кийинган йигитларни кўрганда беихтиёр уларга меҳримиз товланиб кетаётгани бежиз эмас. Бу ўзбекона қиёфамизни қўмсаётганимиздан нишона бўлса керак. Бинобарин ўз-гизимизни англаш вақти келмадимики?

Махмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон давлат санъат музейининг
катта илмий ходими.

Рақсонинг ҳаракатлари мисоли оққушдек. У ўзининг нозик ҳаракатлари билан дил назорини ошқор этаётган-дектўғ.

Равиль Аббасов сурат-лаҳза.

вирланган Ҳамадоний билан солиштириб, шундай хулосани чиқариш мумкин. Унинг эғидидаги либослари ҳам безасиз, оддий. Чунки суфийликнинг таълимотида ҳар бир киши ким бўлишдан қатъи назар, бу фойда дунёнинг лаззатларидан воз кечи, илоҳий ҳақиқатга эришмоғи даркор, яъни тағирининг олдида шоху-гадои баробар.

Темурининг образи Шарк миниатюра тараққиётида ўзига хос кўринишда етиб келди. Унинг XVII асрнинг охирида ишланган портретлари ҳам ўзидаги давр анъаналарини кўрсатиш билан қизиқарилади. Номаслум турк мусаввири томонидан XVII асрнинг охирида ишланган портретда соҳибқироннинг образи кўрак қадасигага берилиб, бошида овуришларга хос четларига қимматбаҳо мўйна қопланган қалпоқ, эғидида эса астарлари қангилган тўн кийиб, ўнг елкаси-га шохлик чопонини ташлаб, нигоҳи бевосита томошбинга би-лан боғланган. Темурининг юзи-даги ҳолатдан, унинг мўйлаби, юз чиқиқлари, қарашлари бу иш-нинг асл нусхаси ҳақиқатан ҳам турк мусаввирининг мўйқалами-га мансуб дейиш томошбинда шубҳа туғдириши мумкин. Чунки саркарданинг юзидаги чиқиқ-лар тамоман овуришларга хос бўлган ушбу портрет кўрини-шидан Темури саройиданги бирон-бир хоржилик элчилардан би-рининг асари бўлиши мумкин.

XVII асрнинг бошларига таал-луқли «Темурининг Хиндистонга қилган юриши» асаридир. Ми-ниатюра тарихий воқеага бағиш-ланган. XVI—XVII асрга оид жанг саҳналарида бўлгани каби ушбу динтихнинг чап томонида ҳинд саркардалари, ўнг томони-да эса Темурининг лашкарлари ҳар хил ҳолатларда: кимдир рақибига найзасини санчмоқда, яна биров шамширини аланго-ламоқда, тепадаги қарнайчи эса, бор кучини ишга солиб, қарнай-ни «сайратмоқда», шу аснода Темурининг лашкарларини бутун жанг давомида руҳлантириб, улардаги галабага бўлган ишонч-ларини оширмоқда. Композиция-нинг услубий томонлари хинд кўлемаларидаги миниатюраларни эслатади. Асарга диққат билан қараган ҳар бир томошбин, одам-ларнинг қийқиришларини, от-ларнинг дупур-дупурларини, фил-ларнинг хурқитларини, қар-най садолари ва тўс-тўполонга хос муҳитни дарҳол йўлгайд.

Темурининг олиб борган сиёса-ти кўшни мамлакатларга қилган юриши ва олиб борган кураши ҳақидаги қимматли маълумот-ларни жаҳонгирнинг сарой та-рихчиси Шарафиддин Али Яз-диннинг «Зафарнома» асарида ҳам кўришимиз мумкин. Қўл-ёзманинг асл нусхаси XV асрга тааллуқли бўлсада, унинг сар-ғиш парақларига чекилган 12 миниатюра XVII асрнинг бирин-чи чорагига тегишли. Жуда яхши кўринишда сақланган ушбу ми-ниатюралар шундай тартибда жойлаштирилганки, улар Тему-рининг юришлари ҳақида батафсил, йилма-йил, тартиб билан ҳикоя қилад.

Уларнинг орасидаги «Самар-қанд атрофида базмда» миниатю-расида Темурининг лашкарла-ри Европа мамлакатларидан за-фарли галабани қўлга киритиб, Самарқандга кириваришда, ша-ҳар чеккасидаги уюштирилган зиёфатдан лаҳзани тасвирлайди. Бундаги жаҳонгир кўкмири-яшил, четларига зар иппар би-лан безаклар тикилган енгги калта тўн, бошида учларига ас-л зодларга хос уқпарлар қадалган тила дубулга кийган, ўнг оёғини букиб, устида ўтирган ҳолатда тасвирланган. Унинг ат-рофдаги музикачилар, шаробчи-лар ва унинг ўнг томонидаги катта, суратлар солинган сопол идишларда таом олиб келатган мулозимлар, оқик табиат қўйиш-даги эфефатнинг нақадар кўнгли-хуш-лик билан ўйатганлигини кўр-сатади.

XVII асрнинг биринчи ярмига оид асарларнинг орасида «Те-мур газот урушига жўнаши» ва «Темурининг диний баҳсада голиб чиқиши» миниатюралари ҳам ўзигаги композицияси билан қиз-қиларилади. Бу иккала миниатюра-да соҳибқирон дин тарги-ботчиси сифатида кўрсатилиб, уларнинг «икковида ҳам портрет-лик чизгилар йўқ. Хусусан, иккинчи миниатюрада эса та-сав-вир суфийликнинг таълимоти-ни ўзида мужассамлаштириб, Темури фуқароларга хос енгилри узун, сиёҳранг чопон кийиб, бо-шига оқ рангли салла ўраб, чўчка тушган ҳолатда ўтирибди. Беш кишининг иштирокида бе-рилган ушбу саҳнадаги суҳбатни диққат билан тинглаётган қи-зид, кўк чопонли кишилар, ко-ра чопонли кишилар бош кий-имсиз, зикр тўшаётган фигура-лар ҳам мусаввир томонидан катта маҳорат билан ишланган. Бу саҳнада соҳибқироннинг юз-чиқиқларидан унинг анча ёшда-лиги сезилди, чунки бу ҳолини унинг ёнида яшил либосда тас-

Равшан ФАТХУЛЛАЕВ,
СУРАТДА: «Сейистоннинг оли-ниш» суратидан лаҳза.

Маълумки, 1941 йил ёзида Са-марқанддаги «Гўри Амир»га дафн-этилган Темури ва Темуриларнинг қабрлари очилиб, улар билан боғлиқ тарих илмий томондан ўр-ганилган эди. Герасимовга иш-нинг жараёнида нафақат Темури, балки унинг ўғилларидан Ми-рошхоҳнинг ҳамда набираси Улуғ-бекларнинг портрет-бюстларини яратиб, насб этганди. Илмий маълум бўлишича, Темурининг бош чаноғида сочиниг тола-лар, мўйлаб ва соқолнинг қол-диқларидан айримлари сақланган бўлиб, антропологинг Амир Те-мурининг ташқи қиёфаси бора-сидиги якуловчи фикри қуйи-дагича: «Соҳибқироннинг юз қис-ми серғуш, лекин ортиқча ёғис, лаблари қалин, мўйлаби тўқ каш-тан рангда бўлиб, бу мўйлаб Темурининг ҳаётий вақтида ла-бидан пастта бироз осилиб ту-шиб, шамол эсганди енгил ра-вишда қимирлаб турган. Унинг соқлари эса бўйсунувчан бўлма-ди, қалин ва қаттиқ, улар ҳам тўқ

беихтиёр ибн Арабшоҳнинг юо-ридаги чизгисини яна бир бор ёдга солиди. Унинг юзларидаги чиқиқлар ҳам бирмунча мўғул-ларникига хос кўринишда бе-рилганки, бу услуб ўрта Осиё миниатюра мактабига хосдир.

Бу асардан ташқари асл нус-хаси Берлиндаги қироллик этно-графияси музейининг экспозиция-сида сақланаётган миниатюрада эса соҳибқирон яна ҳарбий қиё-фада ўнг қўлида найза ушлаб турган ҳолда тахт устида ўти-рибди. Унинг атрофидаги уч му-лозимлардан, орқасидаги тик турган икки ясувларнинг таш-қи ҳолатларидан, уларнинг юзла-ридаги ўйчанлик тўйғуларидан улар бирон-бир юмушини ҳал қилаётган кўринади. Ми-ниатюрадаги воқеа биринчи планда берилиб, ортиқча дабдабозликдан ҳоли. Персонажларнинг юзла-рида портретлик чизгилари бўл-масада, миниатюрист бир-икки

★ Тарих
зарварақларидан
**«ТЕМУР
ПАҲЛАВОН
АВЛОД-
ЛАРИДАН»**

жигаранг кўринишга эга бўлиб, силлиқ-тўғри, бир оз оқ оралаган кўринишда бўлган. Ҳатто экс-педициянинг иштирокчиларидан В. Кононовнинг Темурининг со-соқолининг ранги табиятан шун-даймики ёки вафотидан олдин бўлганимики, деган мақсадда уларни кимё усулида текшири-лганда, жаҳонгирнинг соч ва мўй-лабининг ранги ҳақиқатан ҳам шундай эканлиги яна бир бор илмий аснода тасдиқланди.

Ана энди, Темурининг портре-тига оид баъзи чизгиларни ино-батга олган ҳолда, унинг образи, ташқи қиёфаси Шарк миниатю-раларида қай ҳолда гавдалан-ди, деган ҳақли саволга жавоб ахтарамиз. Бундай масъулиятли саволга жавоб беришдан аввал Темурининг образи билан боғ-лиқ қатор миниатюралардан фа-қат айримларини яъни ҳозирги санъатшуносликка маълум ва машҳурларнинг келтириш билан чегараланамиз, чунки бу борада-ги асарларнинг кўпчилиги чет эллардаги музейларда ва қатор шахсий тўпламларда сақланмоқ-да.

XV асрга оид миниатюрада жа-ҳонгир саркарда қиёфасида, бо-шида қимматбаҳо уқпар ва я-қираганда киши кўзини қамашти-рувчи ёқутлар қадалган шохона дубулга кийган ҳолда, ўнг оё-ғини букиб, тахтининг устида ўти-рибди. Унинг бу портретдаги ҳолати мутлақо хотиркам, икки қўлини мушт қилиб, «Ф» ҳарфи шаклида, тиззаларнинг устига қўйиб, «хўш» деган сўроқ ало-матлари оҳангида тасвирланган. Миниатюрадаги образ бирмунча идеаллаштирилган бўлсада, Те-мурининг қучли, бақувват қўллари

чиқиқлар ёрдамида уларнинг ўй-чан қиёфаларини кўрсатишга муваффақ бўлган. Фирқимча, айнан шу миниатюра Рембрандт учун бўлажак Шарк мавзусидаги по-лотноларига яратилган эскизга асос вазифасини ўтаган. Чунки бу икки асардаги композиция-нинг умумийлиги, қаҳрамонлар-нинг ҳолатлари, қолаверса, ли-бослардаги қатъий ўхшашлик шундай хулосани чиқаришга олиб келади.

XVI асрга оид миниатюралар-нинг орасида ҳинд мусаввири-нинг портрети ҳам диққатга мо-лиқ асарлардан. «Синх-қалам» услубида чекилган ушбу асарда соҳибқироннинг образи бошдан-оёқ берилиб, секларини жуфт-лаштириб, у ҳам унга қўлида най-за ушлаб тахтининг устида ўтирибди. Унинг образи алоҳида ишланган портретми ёки би-рон-бир сюжетли композициядан лаҳза кўринишида олинганими, қийиши миниатюралари ҳам ўзигаги композицияси билан қиз-қиларилади. Бу иккала миниатюра-да соҳибқирон дин тарги-ботчиси сифатида кўрсатилиб, уларнинг «икковида ҳам портрет-лик чизгилар йўқ. Хусусан, иккинчи миниатюрада эса та-сав-вир суфийликнинг таълимоти-ни ўзида мужассамлаштириб, Темури фуқароларга хос енгилри узун, сиёҳранг чопон кийиб, бо-шига оқ рангли салла ўраб, чўчка тушган ҳолатда ўтирибди. Беш кишининг иштирокида бе-рилган ушбу саҳнадаги суҳбатни диққат билан тинглаётган қи-зид, кўк чопонли кишилар, ко-ра чопонли кишилар бош кий-имсиз, зикр тўшаётган фигура-лар ҳам мусаввир томонидан катта маҳорат билан ишланган. Бу саҳнада соҳибқироннинг юз-чиқиқларидан унинг анча ёшда-лиги сезилди, чунки бу ҳолини унинг ёнида яшил либосда тас-

Амир Темурининг сиймоси нафа-қат юқорида келтирилган пор-третларда, балки сюжетли ко-позицияларда ҳам ўз-ўрнини то-па билди. Шундай, асарлардан бири XVI асрнинг охири —

**Ҳамдўстлик
мамлакатларида**

● **НОВОСИБИРСК.** Яқинда «Уйна, гармон!» деб номлан-ган Россия маркази санъат муҳлисларига таъинирилди. Ушбу марказни ташкил этиш гоҳси тасодифий эмас. 1985 йилда айни шу ерда, Рос-сияда хизмат кўрсотганини ар-тист ва давлат муқофотининг лауреати Геннадий Заволокин томонидан уюштирилган гар-мончиларнинг биринчи танло-ви ўтказилган.

СУРАТДА: Заволокин мар-казини таъинириш пайтида.

● **МОСКВА.** Амалий санъ-ат музейида немис мил-лий музейи томонидан ташкил қилинган бутун жаҳонга машҳур Вена стул-ларининг кўргазмаси очил-ди.

● **СИЗ** суратда кўриб тур-ган ана шундай сержио ва кўзни қамаштирувчи биллур қандиллар ва ёриткичлар москвалик доммо изланув-чан Владимир Кузин брига-дасининг самарали меҳнати махсулидир.

● **МОСКВА.** Россия ма-даният ва санъат арбобла-рининг нодир санъат асар-лар сақланадиган Третьяков галереясини чинакам музейга айлантиришдек кўпдан бе-ди орзу қилиб юрган инти-ларни афтидан рўёбга чиқа-дигани кўринади.

СУРАТДА: Третьяков гала-реяда таъмирланимодо.

ТАСС суратлари.

ИНСОН дунё юзини кўр-ганидан буюн бир савол те-расида мўдум айланди: «Йилмақондан мақсад нима?». Унга ҳар ким ўзича жавоб топади. Чунки инсоннинг ҳа-ётда ўз мақсади бор, бино-барин, ишамонинг ҳам турфа йўллари мавжуд. Шу-лардан қайси бирини тўғри деб қабул қилиш мумкин?

Овоингиздан таралаёт-ган кини дилнинг тўқилди-тирувчи қўшини эғина ту-риб ана шу саволларга жа-воб топадиган бўлишим. Аз-баройи қувонганимдан қў-шиқ ижрокисини изладим. У «Қамолот-91» кўрик-тан-ловининг голиби Равшан Комилов экан. Суҳбатимиз мароқли кечди.

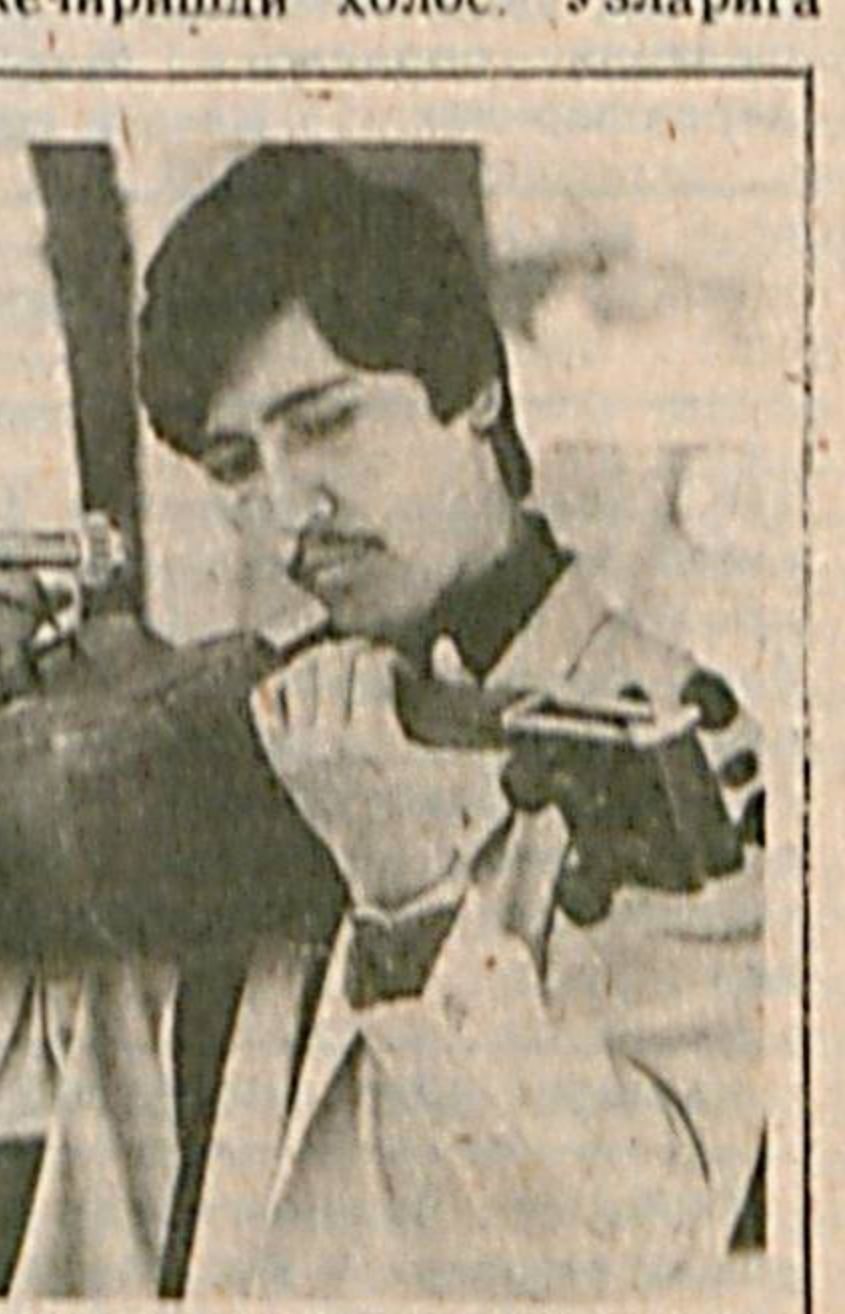
Шунчаки келмагай инсон дунёга.

Шунчаки ишашда йўқ эрур маъно,
Хар қалбни тўлдирай дейман анёга,
Дунёга келмаган бахт улашгани,
Одамлар, шунчаки келмаг дунёга,
Одамлар, бекорга йилмаган дунёда.

Кўшини тингланган инсон беихтиёр серрак тортади, ҳаётга тераи назар сола

★ **Кўшиқ сехри**
**ШУНЧАКИ
КЕЛМАГАЙ
ИНСОН
ДУНЁГА**

лар меҳр-муҳаббат ҳақида ҳеч қандай тушунчага эга эмас. «Одамлар» шодлиқ улашиб эмас, ўз нафслари-ни қондириб роҳатланишда-ди. Қўриқлари тўйса шу уларнинг бахти. Ваҳоланки, бу бахт абадий эмас. Эртага овқат излаб яна ташвинга тушибди. Улар бу дунёда йилмаган, балки бир амал-лаб, амал-тақал қилиб, кун кечиришни холос. Ўзларига

зўлим қилганлари етмагани-дек бошқаларга ҳам зарар келтиришди. Шунинг учун халқ орасида ёмон от қол-диришди. Бунинг икки дунё-нинг қуйгани дейдилар.

Омадлар тилайман хар бир одамга,
Елкадон дўстларга,
дегум ташаккур.
Шодлиқ улашгани келдим оламга,

Оламга келганмаш улашгани нур.
Муҳаббатдан яралган ду-нё, дейдилар. Дарҳақиқат, шундай. Ким дунёга муҳаб-бат билан муносабатда бўл-са, ким умрини инсонларга меҳр улашиб билан ўтказ-са, ўзи ҳам мурувват кўра-ди. Шундай инсонга «яша-дим» дейишга ҳақлидир.

Кийик кўз, қора қон,
нозанин тўхта,
Утлн юрагининг
биситини ол.
Бу олов муҳаббат,
қўшиқ шу ҳақда,
Сен шу муҳаббатнинг
кучоғида қол.
Одамлар, шунчаки келмаган дунёга,
Одамлар, бекорга йилмаган дунёда.

Назаридан Равшан Коми-лов бугунги куннинг қўши-гини айтибди. Иқтисодий тақчилликдан бироз гаранг-сиган, меҳр-муҳаббат, эз-гулик каби инсоний туйғу-лардан узоқланган одам-ларни ҳушёрликка чорла-моқда. Ўзгал ҳиссёлар-нинг бақтинчалик қийинчи-ликларга кўрбон этилишини истамалипти. «Инсоннинг дунёга шунчаки келмасли-гин», ишамондан лозим-маз-муни бўлиши маънавийни-ни дилдан хоҳлашди. Ме-нимча, кишининг бундай унинг юксак инсоний туйғу-ларга нақадар бой эканлиги-га далилдир.

Абдулмалик
АБДУРАХМОНОВ,
СУРАТДА: «Қамолот-91»
кўрик-танловининг голиби
Равшан Комилов,
Рустам Шарипов сурати.

О'zbekistonning arkin va hur ulkalari safiga kushilganiga xali bir yil tugagan bulsa-da, ijtimoii va siyosii haatimida juda katta ugariqlar rui berdi. Ushu tillaqat kadrlarimiz, udumlarimiz tiklanayti. Kishini kuvontiradigan eng muhim ugariqlardan yana biri, bu — sportimizning mustaqil ravishda jahon maydoniga chiqishidir. Zoro, Uzbekistonning eng kuchli sport ilaridan iborat terma jamoalarining jahon va Osiye birinchiiliklari, olimpiadalarda va Yirik xalqaro turnirlarda javlon urishiga oz vakt qoldi. Uning debochasi sifatida hozir sport federatsiyalarimiz mas'ul xalqaro tashkilotlar safiga kirmoqda.

Shu oying boshlarida Shveytsariyaning Cyurix shahrida Xalqaro futbol federatsiyasi (FIFA)ning 48-Kongressi bo'lib otdi. Unda dastlab xududiy konferentsiyalar uz majlislarini utkazishdi. Suing esa FIFA ixtiroia komitetining majlisi buldi. E'tiborga loyiq tomon shundaki, majlis kun tartibida FIFAga ixtiroia davlatlarini, jumladan Uzbekiston futbol federatsiyasini ham a'zo etish masalasi turar edi. Ushu masala yozasidan, Uzbekiston futbol federatsiyasining birinchi vice-prezidenti, Elymar Aminov va vice-prezidenti, Narimol Jalolovlar Cyurixga borib ketishdi. Kuni kecha biz E. Aminov bilan uchrashib, Cyurix taassurotlari bilan urtoqlashishni iltimos qilдик.

shiga turgri kelди. Moskva-nin aybi bilan esa Moskva-dan Toshkentga va Moskvadan Damashqqa samolyotga bron olishining ilojini bulmadi. Bundan FIFAAdagilar ham tegishli xulosas chiqarishdi: modomiki, bitta odam bema-lol Toshkentga borib kela olmas ekan, butun bir jamoaning a'xvoli qanday kechadi? O'ldir bir misol, a'xir uzimiz ham Cyurixga borib ketish uchun 2 oy ichida zurga bilat topdik. Jahon mamakatlari bilan turgri-dan-turgri xavo iyligi-nin iyligini mana shunday nozik vaziyatlarda pand be-radi. Turgri, hozir Pokis-ton, Xindiston, Malayziya, Birlashgan Arab Amirlik-lari, Turkiya davlatlari bi-lan bizni xavo iylig bor-laydi, uylaymanki, musta-

jahon birinchi ligida jav-lon urish uchun esa 4 yil vaqtimiz bor. Ushu, FI-FA mutasaddilari bizlar-ni dekabr oyida aniq qab-ul qilishlari haqida ixtiro-irishdi. FIFAning nazor-at komissiyasi esa sentyabr oyida kelib Uzbekistonning futbol haatini tekshirish kerak. Hozir shunga jad-al tayergarlik kuraymiz. Mu-ximi, uyingdalarimizda qanday kamchiliklar bor, birinchi talda nimalar-ga a'hamiyat berishimiz kerak, buni bilamiz. Eng zaruri hozir katta ta'mirlash emas, balki uyingdalar-ni tula xavfsizlik bilan ta'm-irlash uchun maydon va to-moshabinlar o'rasini govar bi-lan tushir, matbuot xo-dimlari uchun joylar va haqamlar xonalari zamon talablariga javob beradi-gan darajada ji'ozlashimiz zarur. O'ra-da xali ixtiro o'ir bor. Uylaymanki, bu vakt ichida barча zarur ish-larini bajarib ulguramiz.

— Ixtirobuzlar urtasida an'adan beri turli fikrlar yuradi: baziylar Uzbekiston Osiye Konfederatsiyasi tar-kiyiga kiradi desa, boshqa-lar UEFAga kirish uchun ham ruhsat bor, a'xshin Ev-ropa futbol federatsiyasi tar-kiyiga kirib kuchli jamoalar bilan bahslashsaq futbolimiz ham tezroq ri-vojlantiradi, deyishadi. Biz-nincha, ju'rgufiy xududga tura biz Osiye jamoalari bilan birga tura surishimiz kerak. Shunday emas?

— Mantiqan juda turgri. Aytganimizdek ushu xudud-da joylashgan 9 ta musul-mon davlatining barчасi Osiye futbol federatsiyasiga a'zo bulish uchun ariza ber-gan edi. Gap shundaki, ixtiro a'zo-larini qabul qilish uchun Osiye futbol Konfederatsiyasi tayir emas ekan. Shu sa-babdan hozircha yuridagi reja amalga oshiradi. Buni 9 ta davlatga rad javobi berildi deb emas, balki masalaning hal etilishi mud-dati bir oz orqaga surildi degan ma'no-da tushunish ke-rak. Xalqaro futbol federatsiyasining Nizomida ham a'zo-larining xududga qabul qilinishi haqida e'ib k'iyilgan. Biroq FIFAning 48-Kongressida Nizomga ugartish kiritildi. Uning mo'xijati shundan iboratki, endi favqulodda xollarda ayrim federatsiyalar konfe-dratsiyalarga ju'rgufiy xududlarga asoslanmagan holda ham qabul qilinishi mum-kin. FIFA prezidenti Juoan Avellaninchi ta'mir-lashchi bu ugartish asosan sobiq Ittifoqning mustaq-il respublikalar uchun kiritildi. Endi, mabodo Ev-ropa futbol federatsiyasiga a'zo bulish ixtiroini bildir-sak, bunga UEFA rozilik berishi kerak. Shundan ke-layniga masalani FIFA k'irib chiqadi.

— Cyurixda xorijiy dav-latlarining futbol mutasad-dilari bilan ham mu'loqotda bulgan bulsangiz kerak?

— Xalqatagan ham Shveytsariya turgri, unutilmas uchrashuvlarga boy buldi. FIFAning bosh kotibi P. Blatter bilan alohida suxbatlashdik. Shuningdek, Osiye futbol konfederatsiyasining bosh kotibi malay-ziyalik P. Velaplan, Suriya futbol federatsiyasi-nin prezidenti gene-ral Faruk Bo'uz, Turkiya futbol federatsiyasining bosh kotibi Adnan Seeginar bilan ham mu'loqotda bul-dim. Suxbatlar davomida aniq tuxamlarga kelmag-an bulsakda, kelgusidagi alo-qalar, hamkorlik yozasidan kelishil olдик. Osiylik qar-doshlarimizning Toshkent-ta taklif etdik. Ushu, mana shunday majlislar, xalqoni-li uchrashuvlarining futbol-i-mizning kelajagi uchun be-ba'xo ekanligini alohida ta'kidlab utmoqchiman. O'ra-dan 5 yil utar, 10 yil utar, lekin aminamanki, al-batta jahon sporti harita-sidan Uzbekiston uz futbol-i bilan munosib urin egal-laydi.

— Xalqaro musobaqalar-da birinchi mudlat k'atna-sh olmas ekanimiz. Vaxolan-ki, 1995 yili utkaziladigan usmir-lar urtasidagi jahon chempionati, 1998 yilgi Olimpiada uylarlari va 1998 yilgi futbol b'iyiga jahon birinchi ligi musoba-qalari aniq ko'ymoqda. Ularda ixtiro etishga ul-gura olamizmi?

— Bizlarda xali vakt k'ul. Olimpiadada k'atnashish uchun ariza berishga 2 yil, suyg Oarpuoda tamakiorlar paydo buladi. «Tabaka» suyni ham Tabago vilyotining no-mandan kelib chiqqan.

— Bir necha yillardan suyg tamaki usimligi nikotin deb ataladigan buldi. Bunday nom bilan atalishga k'uyin-dagi narsa sabab bulgan: Portugaliya k'uyinichasi Eka-terina Medich bosh og'ri-gi dardni bilan kasallanib yuradi. Frantsiyaning Por-tugaliyadagi elchisi buni e'tibot dori sifatida k'uyin-rolniga tamaki bergini so'ga qiladi. Tamaki bosh-miya k'uyinlarining vakti-ni cha k'uyinirib, og'rikin en-gillatishadi. Shu sababli tamaki-nin nikotin deb atagan-lar.

— Suxbatdosh Diltod ISPOILOV, SURATDA: Cyurixdagi unutilmas mu'loqotlar pay-tida. Chapdan uytchil FI-FAning bosh kotibi P. Blat-ter, uning yigida esa E. Ami-nov.

— Bir necha yillardan suyg tamaki usimligi nikotin deb ataladigan buldi. Bunday nom bilan atalishga k'uyin-dagi narsa sabab bulgan: Portugaliya k'uyinichasi Eka-terina Medich bosh og'ri-gi dardni bilan kasallanib yuradi. Frantsiyaning Por-tugaliyadagi elchisi buni e'tibot dori sifatida k'uyin-rolniga tamaki bergini so'ga qiladi. Tamaki bosh-miya k'uyinlarining vakti-ni cha k'uyinirib, og'rikin en-gillatishadi. Shu sababli tamaki-nin nikotin deb atagan-lar.

— Suxbatdosh Diltod ISPOILOV, SURATDA: Cyurixdagi unutilmas mu'loqotlar pay-tida. Chapdan uytchil FI-FAning bosh kotibi P. Blat-ter, uning yigida esa E. Ami-nov.

— Bir necha yillardan suyg tamaki usimligi nikotin deb ataladigan buldi. Bunday nom bilan atalishga k'uyin-dagi narsa sabab bulgan: Portugaliya k'uyinichasi Eka-terina Medich bosh og'ri-gi dardni bilan kasallanib yuradi. Frantsiyaning Por-tugaliyadagi elchisi buni e'tibot dori sifatida k'uyin-rolniga tamaki bergini so'ga qiladi. Tamaki bosh-miya k'uyinlarining vakti-ni cha k'uyinirib, og'rikin en-gillatishadi. Shu sababli tamaki-nin nikotin deb atagan-lar.

— Suxbatdosh Diltod ISPOILOV, SURATDA: Cyurixdagi unutilmas mu'loqotlar pay-tida. Chapdan uytchil FI-FAning bosh kotibi P. Blat-ter, uning yigida esa E. Ami-nov.

— Suxbatdosh Diltod ISPOILOV, SURATDA: Cyurixdagi unutilmas mu'loqotlar pay-tida. Chapdan uytchil FI-FAning bosh kotibi P. Blat-ter, uning yigida esa E. Ami-nov.

ТИЖОРAT ЖАБАРАЛARI BA ЭЪЛОHLAR

14-УРТА ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

куйдаги касблар бўйича

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электр-газпайвандчи, «С» тоифали ҳайдовчи — ўқиш муддати 3 йил;
электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1-3 йил;

чилангар-сантехник-газпайвандчи — ўқиш муд-дати 1-2 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар — ўқиш муддати 2-3 йил;

универсал-токарь — ўқиш муддати 6 ой.

қоғоз ишлаб чиқариш технологи — ўқиш муддати 1-3 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар-электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1, 2, 3 йил.

9-синфни битирганлар уч йил ўқиб, ўрта маъ-лумот оладилар ёки ўрта маълумот олмаган ҳолда 2 йил ўқийдилар.

Ўқиш даврида уч йиллик таълим гуруҳларидаги ўқувчилар уч марталик овқат, 40 сўм стипендия, кундалик ва кўчалик кийим-бош (бепоул) билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлаган ўқувчилар ўрта маъ-лумот ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ҳамма ўқувчиларга 50 фоиз иш ҳақи тўланади. Ўқиш муддати меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини имтиёзли диплом билан битир-ганларга олий ўқув юртига киришда енгил-лик берилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

11-синф маълумотиغا эга бўлганлар барча иhti-сослар бўйича 10 ой ўқийдилар.

Совет Армияси сафларидан заҳирага бўшатил-ганлар 6 ой ўқийдилар ва 80—380 сўм миқдори-да стипендия оладилар.

Билим юртини битирган ёшлар «Минмонтаж-спецстрой», «Иргидромаш», «Узбекистон қоғоз комбинати корхоналаридан бирига ишга юбо-риладилар.

Маъғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғ-рисида гувоҳнома (аттестат), 086/У шаклдаги тиб-бий маълумотнома 3х4 см. катталикдаги 6 та фо-тосурат.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент—73, Ҳамза райони, Оқдёр кўчаси, 122-уй (12, 37, 52, 68-автobуслар (Куйбисhev узун кўчаси бўйлаб), 15, 26, 161-ав-тobуслар (Жарқўрғон кўчаси бўйлаб)нинг «Жами-ла» дўкони» бекати).
ТЕЛЕФОН: 91-33-94.

ЖУМҲУРИЯТ АССОРТИМЕНТ ВА МОДАЛАР МАРКАЗИ

аёллар ва эркаклар устки кийим-ларини тикувчи чеварларни тайёр-лайдиган

4 ОЯЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАР-ГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Битирувчиларга гувоҳнома бери-лади ва улар шу корхонага ишга жойлаштирилади.

МАНЗИЛОҲОМИЗ: Саперлар кўчаси, 25-уй.

Маълумотлар олиш учун телефон: 56-33-06.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ОЛИЯ УМУМҚУШИН ҚҲМОНДОНЛИК БИЛИМ ЮРТИ

немис ёки француз тилларини би-ладиган инглиз тили ўқитувчиси;

ўзбек тилини биладиган рус тили ўқитувчиси;

рус тилини биладиган ўзбек тили ўқитувчиси

лавозимларига

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга жўнатилсин: 700023, Тошкент шаҳ-ри, 23-алоқа бўлими.

Мухаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШКИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Тошкент бўлими очилганлигини маълум қилади.

Бўлим уз миҳозларига сўм ва чет эл валютасида халқаро банклар амалий фао-лиятида қабул қилинган барча турдаги хизматларни курсатади. Дунёдаги 56 та йирик банклардаги корреспондентлик счотлари Сизнинг тасарруфингизга ҳа-вола этилади. Барча операциялар бир кеча-кундуз мобайнида амалга оширила-ди.

Тошкент бўлими маблағларингизни фойдали тарзда жойлаштиришингизни таъминлайди, диопозитив бўйича камида 15 фоиз ва счотларда қолган маблағ бўйича 5 фоиз ҳақ тўлайди.

БИЗ СИЗЛАРНИ ЎЗ МИҲОЗЛАРИМИЗ САФИДА КҮРИШДАН ХУРСАНД БУЛАМИЗ.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент ш. Т. Шевченко кўчаси, 29 /шимолий вокзал яқинида/. Телефонлар: 54-38-18, 54-59-00.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкентдаги «ЭЛЕКТРОНИКА» фирмали дўкон-салони

нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан сотилади-ган қуйидаги хилма-хил маҳсулотларни тавсия ЭТА ОЛАДИ.

- Булар:
- магнитофонлар,
 - видеокассеталар,
 - ўзбек ва рус ҳарфлари бўлган, чет эл ёзув машиналари,
 - плейерлар,
 - калькуляторлар,
 - кенг навли қўламдаги электрон техника буюмлари,
 - рангли телевизорлар,
 - микропроцессорлардаги ўйинлар,
 - йўлдошли антенналар,
 - факслар («Панасоник», «Мета-101»),
 - автомагнитодалар.

СИЗЛАРНИ ДЎКОНИМИЗДА КҮРИШДАН МАМНУН БУЛАМИЗ.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Гоголь кўча-си, 38-уй.

ТЕЛЕФОН: 33-89-12.

ДИҚҚАТИ 19-УРТА ХУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА

6 ой ичида

қизикарли касб эгаси бўлиб чиқишингиз мумкин

Қуйидаги иxtисослар бўйича

ўқувчилар қабул қилинади:

электр пайвандчи, таъмирловчи-чилангар, кенг иxtисосли дастгоҳ-чи, автомобилларни таъмирловчи-чилангар, туноукасос-чилангар.

Армия сафларидаги ҳарбий хиз-матни ўтаб қайтган йигитлар қабул қилинади.

Ўқувчилар оийга 330 сўмдан сти-пендия билан таъминланадилар, ов-қат учун қисман тоvon тўланади.

МАНЗИЛИМИЗ: Мирзо Улуғбек райони, Владимир тор кўчаси, 15-уй.

ТЕЛЕФОН: 68-48-96.

КОРХОНА

жаҳон стандартларидаги ҳар хил катталикдаги биллард столларини

ТАЙЕРЛАЙДИ

Хизмат ҳақи — нақд пулсиз ҳи-соб-китоб йўли билан ва нақд пул билан тўланади.

Маълумотлар олиш учун теле-фон: 41-35-12.

«ШАРҚ» НАШРИЕТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

қуйидаги малакали мутахасссларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

— лифтлардан фойда-ланиш бўйича муҳандис-механик, катта уста ла-возимига муҳандис-энер-гетик, ускуналар бўйича муҳандис лавозимига му-ҳандис-энергет и к л а р, электрон ускуналар соз-ловчиси, электр ускуна-ларга хизмат курсатувчи электр монтер, электр див-гательларни таъмирловчи-уровчи, автомоторчи, ав-токранчи, юк автомаши-налик ҳайдовчиси матбаа-чилик ускуналарни соз-ловчиси.

Қуйидаги манзилга му-рожаат қилинсин: «Прав-да» газетаси кўчаси, 41-уй, расмийлаштириш бў-лими.

Юнусобод санитария-эпи-демиология станцияси жа-моаси меҳнат гигиенаси бў-лимиси, мудири Ж. Б. Но-сировга оғаси

НОСИРОВА

Насиба Иброҳим қизининг вафот этганлиги мунособа-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.

Юнусобод санитария-эпи-демиология станцияси жа-моаси меҳнат гигиенаси бў-лимиси, мудири Ж. Б. Но-сировга оғаси

НОСИРОВА

Насиба Иброҳим қизининг вафот этганлиги мунособа-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.

Юнусобод санитария-эпи-демиология станцияси жа-моаси меҳнат гигиенаси бў-лимиси, мудири Ж. Б. Но-сировга оғаси

НОСИРОВА

Насиба Иброҳим қизининг вафот этганлиги мунособа-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.

Юнусобод санитария-эпи-демиология станцияси жа-моаси меҳнат гигиенаси бў-лимиси, мудири Ж. Б. Но-сировга оғаси

НОСИРОВА

Насиба Иброҳим қизининг вафот этганлиги мунособа-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.

Юнусобод санитария-эпи-демиология станцияси жа-моаси меҳнат гигиенаси бў-лимиси, мудири Ж. Б. Но-сировга оғаси

НОСИРОВА

Насиба Иброҳим қизининг вафот этганлиги мунособа-ти билан чуқур таъзия из-ҳор қилади.

* ФИФАнинг Cyurixдаги анжуманида ЎЗБЕКИСТОН НЕГА ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТГА ОЛИНМАДИ

— ФИФА Конгресси, ал-батта жаҳон ийбидасидаги жу-да катта анжуман. Айтин-чи, унда қандай масалалар муҳокима этилди?

— Конгрессда 20 дан ор-тиқ масала к'риб чиқилди. Улар ичиданг энг муҳими, Россия, Украина, Беларусь, Грузия, Арманистон, Озар-байжон, Uzbekiston, Қозо-ғистон, Мугулистон, Тожи-кистон, Қирғизистон, Турк-менистон ҳамда Осие ва Аф-риқа худудидagi бошқа ай-рим давлатларни ФИФА таркибига қабул қилиш эди. Собиқ Иттифоқ республика-лари орасидан Россия, Ук-раина, Беларусь, Грузия ва Арманистон футбол федера-циялар расмий равишда ФИФАга а'зо бўлиб ки-ришди. Қолган давлатлар-нинг а'зо бўлиш масаласи эса шу йилнинг 4 декабрида Cyurixда утдиган ижроия комитетнинг навбатдаги маж-лисида к'риб чиқилидиган булди.

— Кутилмаган ҳол. Бу-нинг албатта жиддий сабаб-лари бўлиши керак. Шулар ҳақида ҳам икки оғиз тўхта-либ ўтсангиз.

— Ушбу хулосани ФИФА-нинг бош котibi П. Блаттер ва вице-президент В. Колос-ковлар шундай изохладил. Авваламбор ФИФА томон-дан мазкур давлатларда футболнинг ривожланиши, уйингоҳларнинг ва машқ-майдонларнинг ҳолати, хавфсизлик тадбирларининг к'ририлиши, федерациянинг эркинлиги ва унинг давлат ва бошқа тузилмалардан мустақил равишда иш к'ри-шини текшириш учун комис-сия юборилиб, юқоридagi масалалар обдон а'лақдан ў-казилиб, хулоса чиқарилиши керак эди. Бунис эса ФИФА ижроия комитети а'золик масаласини к'риб чиқмайди. Ичунчун, шу йилнинг июни ойида ижроия комитет а'зоси генерал Фарух Боуза бошчилигидаги назорат ком-иссияси республикалардаги футболнинг а'хволи билан та-лишис чикиш — керак эди. Бироқ ФИФА назоратчиси Uzbekistonga ҳам, бошқа

республикаларга ҳам келма-ди. Шунинг ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, Uzbekiston футбол федерацияси ФИФА назорат комиссиясининг тек-шириш учун лозим бўлган барча тайергарликни к'рган эди. Бундан ташқари, алоқа шохобчаларининг а'хволи ФИФА талабларига жавоб бермаслиги ҳамда к'п Ев-ропа ва Осие мамлакатлари билан тurgридан-turgri ҳаво йўли-нинг йўқлиги ҳам маса-ланинг ижобий ҳал бўлиши-га тўсқинлик қилди.

— Шу ўринда бир нечта ҳақли саволлар турлади. Бинобарин, нима учун Ўрта Осие республикалари четлаб ўтилиб, Россия, Украина, Грузия, Арманистон феде-рациялари ФИФА таркиби-га қабул қилинди? Иккинчи-дан, ФИФА назорат комис-сиясининг келмаганлиги учун биз айдор эмасмиз-ку ахир?

— Саволларингиз ўринли. Масалани оидинлик кiritиш мақсадига шунинг таъкидлаб ўтмоқчиманки, Россия, Ук-раина, Беларусь, республи-калариди 1980 йилги ёзи олимпиада йўналишининг ў-казилиши муносабати билан ФИФА президенти Жоао Авелаж у ерларда бир не-ча маротаба бўлган. Грузия-да ҳам собиқ СССР терма жамоасининг айрим халқаро беллашувлари ўтказилган. Бундан ташқари 1985 йилда бу ерда ўсимлар ўртасида жаҳон биринчилиги мусоба-қалари бўлиб ўтганди. FI-FA президенти, шунингдек Арманистонда ҳам бўлган. Яъни Халқаро футбол феде-рациясининг юқоридagi рес-публикалардаги футболнинг а'хволи билан яхши таниш эканлиги сабабли улар FI-FA таркибига назорат ко-миссиясининг текширувсиз қабул қилиндилар. Энди иж-роия комитет а'зоси Боуза-нинг нима учун Uzbekiston-га келмаганлиги хусусида икки оғиз сўз. Боуза Сурия-дан Тошкентга келиши ке-рак эди. Ушбу давлат билан turgридан-turgri ҳаво йўли-нинг йўқлиги сабабли Боу-занинг Москва орқали учи-

кишларни к'риб қолишди. Булар уша жонидан умидини узган денгизчилар эди.

— Мана бу мўъжизани қа-рангки, ўлим чангалидаги ки-шларни оролдаги ёввойи даракларнинг маваси сак-

* Ақойиботлар оламида

лаб қолибди. Тамомла со-ғайиб кетган денгизчилар бу оролга «Кюрасо» (Шифо-бахш орол) деб ном қўйди-лар. Ҳолбуки, денгизчилар-да шифо бахш этган нарса орол эмас, балки маво таркибидagi С дармондориси эди.

— Орадан бир неча ой ўтди. Колумбининг ёлқалик келмаси Оарпуода қайта туриб, яна уша орол ёнидан ўтаётгани-да, кемадагилар узокдан оролда қўлини силкитиб, у екдан бу ёққа